

هوای نفس سرچشمه گناهان

سیده فاطمه معصومه جلالی

سرشناسه	: معصومه، فاطمه جلالی، ۱۳۷۸-
عنوان و نام پدیدآور	: هوای نفس سرچشمه گناهان/ مولف فاطمه معصومه.
مشخصات نشر	: قم: مرکز نشر کتاب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۸۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۲-۳۴-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
موضوع	: نفس -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Spirit -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: نفس -- تجرد -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: Spirit -- *Immaterialism -- Qur'anic teaching
موضوع	: نفس -- احادیث
موضوع	: Spirit -- Hadiths
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۹۶۵/۵ BP۳۱۶
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۲۹۹۳۳

عنوان کتاب: هوای نفس سرچشمه گناهان

مؤلف: سیده فاطمه معصومه جلالی

ناشر: مرکز نشر کتاب/ قم (۳۲۹۱-۳۷۷۴-۰۲۵)

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۵,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۲-۳۴-۴

بسم الله الرحمن الرحيم

گرامی می‌دارم سی‌امین سالگرد درگذشت مادر بزرگم، «سیده علویه خراسانی» را که علاوه بر خدمات فرهنگی به جامعه به وسیله تألیف چند اثر ارزشمند، فرزندان صالحی به یادگار گذاشت که هر کدام مشعل هدایتی در مکتب اهل بیت علیهم السلام می‌باشند و همواره در زنده نگه داشتن دین خدا و آیین اهل بیت علیهم السلام کوشش می‌کنند؛ و همچنین فرزند برومندش «شهید سید محمدتقی جلالی» را که به دست درخیمان بعثی در عراق به درجه رفیع شهادت نائل شد، تقدیم اسلام نمود.

ثواب این کوشش را تقدیم می‌نمایم به روان پاک آن بانوی بزرگوار و همه مادرانی که با پرورش فرزندان‌شان، در اندیشه تعالی آن‌ها و آموزش دینی عزیزانشان قدم برمی‌دارند.

نویسنده

فهرست

۹	پیش گفتار
۱۱	فصل اول: مفهوم شناسی
۱۳	گفتار اول - مفهوم نفس
۱۵	گفتار دوم - مفهوم هوی و هوس
۱۷	فصل دوم: بررسی آیات قرآن
۱۹	گفتار اول - تعریف انواع نفس در قرآن
۲۱	گفتار دوم - هوای نفس در قرآن
۲۵	فصل سوم: بررسی روایات
۲۷	گفتار اول - تربیت و مبارزه با نفس
۳۲	گفتار دوم - اصلاح و محاسبه نفس
۳۴	گفتار سوم - هوی و نفس دشمنان آدمی
۳۷	گفتار پنجم - شهوات و شهوترانی
۳۹	فصل چهارم: مبارزه با نفس
۴۱	گفتار اول - برترین جهاد
۴۳	گفتار دوم - مفهوم مهار نفس
۴۴	گفتار سوم - کنترل نفس
۴۵	گفتار چهارم - محاسبه نفس
۴۷	گفتار پنجم - لزوم مبارزه همیشگی با نفس
۴۷	گفتار ششم - قوای نفس

۴۸.....	گفتار هفتم - راه‌های مبارزه با نفس
۵۰.....	گفتار هشتم - راه‌های مبارزه با گناه
۵۳.....	گفتار نهم - دوری از زمینه گناه
۶۲.....	گفتار دهم - دستورالعمل‌های اخلاقی
۶۴.....	گفتار یازدهم - گزیده‌ای از کتاب جهاد اکبر
۶۹.....	گفتار دوازدهم - نامه امام خمینی (ره) به فاطمه طباطبایی
۷۹.....	فصل پنجم: داستان‌هایی از مبارزه با هوای نفس
۸۱.....	زیباترین قصه قرآن
۸۳.....	خوش ندارم
۸۳.....	نماز جماعت حرم
۸۴.....	زنجیر شیطان
۸۵.....	فرار از گناه
۸۵.....	یک تکه نان
۸۶.....	در شکم مادر
۸۸.....	قصر و حوری
۸۹.....	تب سخت
۸۹.....	شعری زیبا

پیش گفتار

خداوند در وجود انسان، میل ها، احساسات و غرایز گوناگونی قرار داده است؛ که تمامی آن ها برای ادامه زندگی لازم و ضروری بوده و در وقت مناسب، کار آیی دارند.

وجود این امیال به منظور رسیدن به تکامل است که هدف نهایی از خلقت بوده و هر انسانی برای رسیدن به کمال برتر، باید از این امیال به بهترین نحو استفاده کند.

اگر انسان را موجودی مرکب از روح و جسم و برخوردار از عقل و نفس بدانیم، تصدیق می کنیم که نیاز انسان به غرایز و تمایلات برای هدف متعالی آفرینش ضروری است، اما همه گرایش ها و تمایلات او در غرایز و امیال نفسانی خلاصه نمی شود؛ و انسان در ضمیر خویش، تمایلات دیگری مانند فطرت خداجویی، میل به عبودیت و بندگی، میل به جاودانگی و بقا و علاقه به ارزش های انسانی و اخلاقی را نیز احساس می کند.

بنابراین، با کمی تأمل و خودآگاهی، به این نتیجه می رسد که هدف از زندگی او بر روی زمین، فقط اشباع غرایز و هواهای نفسانی نیست؛ و باید برای نیل به تعالی انسانی خویش که هدف اصلی آفرینش اوست، تمایلاتش را مدیریت کند و به هر یک به قدر ضرورت و نیاز برای رسیدن به آن هدف متعالی، بها دهد.

اگر در انسان این تمایلات گوناگون قرار داده شده، به معنای آن است که به همه آن امور در تعالی و کمال نیاز دارد و باید از هر یک از آن ها در وقت خود و به اندازه ای که با هدف نخستین آفرینش او منافات نداشته باشد، بهره برداری کند؛ زیرا تمایلات مادی حد و مرز ندارند و باید در کنترل انسان باشند تا بهترین بهره از آن ها به دست آید؛ به همین دلیل است که شناخت آن ها ضروری است.

این قانون و قاعده ای است که در بسیاری از ساخته های بشری نیز از آن تبعیت می شود و در ساختمان اشیای دست ساز بشری نیز به تناسب هدفی که برای کارآمدی آن لازم است، امکانات لازم قرار داده شده و کسی که از آن دستگاه استفاده می کند باید در مرحله نخست، از آن ابزار شناخت لازم را به دست آورد و سپس متناسب با هدفی که برای آن ایجاد شده، از آن خردمندانه بهره برداری کند.

در متون دینی، موضوع «جهاد با نفس» و مخالفت با خواسته‌های نفسانی موضوعی بسیار مهم معرفی شده که شاید به این جهت باشد که نفس از دیگر ابزار مؤثر و مهم‌تر است، لذا باید حتماً در کنترل درآید؛ زیرا اگر بدون کنترل باشد انحراف آن کشنده و نابودکننده خواهد بود و خسارت‌های ناشی از آن غیرقابل تحمل است. همانند کسی که بر لبه پرتگاهی حرکت می‌کند و با کمی لغزش هستی او تبدیل به نیستی می‌گردد و هرگز امکان جبران اشتباه برای او نخواهد بود. ازاین‌رو بر مخالفت با هواهای نفسانی تأکید فراوان شده، به گونه‌ای که سعادت آدمی در گرو مجاهدت و مقابله با هوای نفس دانسته شده است.

این کتاب سعی دارد با رویکردی نو به این موضوع بنگرد و در فصل اول به دنبال تبیین مفهوم هوای نفس است. در فصل دوم و سوم به بررسی آیات و روایات مربوط به این موضوع و اهمیت مبارزه با هوای نفس می‌پردازد و در چهارمین فصل، راهکارهای مبارزه و چیره شدن بر آن را بیان می‌کند. آخرین فصل این کتاب نیز مروری بر داستان‌هایی پیرامون مبارزه با هوای نفس از سیره پیامبران، امامان و بزرگان دینی خواهد بود.